

Ю Несбьо ЛЕОПАРД

Частина перша

Розділ 1. Гіпоксія

Вона прокинулась. Закліпала очима в непроглядній темряві. Широко роззявила рота й почала дихати носом. Знову кліпнула. Відчула, як щогою потекла сльоза, розчиняючи сіль уже виплаканих сліз. Але ковтнути слину не змогла, у роті пересохло. Щоки ніби щось надимало зсередини. Здавалося, ніби через оте чужорідне тіло у її роті голова от-от вибухне. Але що ж воно таке? Найперше, що спало на думку, — їй знову хотілося забутися. Провалитися в теплу й темну безодню. Ін'єкція, яку їй зроблено, досі діяла, але вона знала: біль скоро повернеться, от-от повернеться, в голові відчувались повільні, глухі удари — кров, пульсуючи, проштовхувалась крізь мозок. Та де той чоловік? Чи він зачаївся позаду? Вона затамувала подих, прислухалась. Ніби ніде нічого, але в кімнаті таки хтось є. Наче поряд причаївся леопард. Кажуть, леопард підкрадається так безшумно, що може підійти до тебе зовсім близько, і навіть дихати так, щоб дихати з тобою в одному ритмі. Ти

затамовуєш подих — і він затамовує. Їй навіть здалося, що вона відчуває його тепло. Чому він вичікує? Вона знову видихнула. Здалося, що тієї ж миті відчула на потилиці чиєсь дихання. Розвернувшись, вона вдарила, але в порожнечу. Зіщулилась. Сховатися в маленький клубочок... Марна річ.

Скільки вона пролежала отак непритомною?

Ліки подіяли миттєво. Усе тривало лише якусь частку секунди. Утім, і цього вистачило, щоб вона відчула. Це було як обіцянка того, що на неї чекає.

Чужорідне тіло, що лежало перед нею на столі, було завбільшки з більярдну кулю. Зроблене з блискучого металу, поцятковане маленькими дірочками, геометричними фігурами й якимись знаками. З однієї дірочки звисала червона мотузка з петелькою на кінці, це мимоволі повертало на думку про Різдво й про ялинку, яку належало прикрасити до свята у батьківській оселі, 23 грудня, за сім днів. Усіма отими блискучими кульками, маленькими гномами, кошачками, свічками й норвезьким прапорцем. А за вісім днів співати різдвяного псалма — *Deilig er jorden*¹ — й спостерігати, як у племінників засяють очі, коли вони розпаковуватимуть її подарунки. Тепер би

¹ Яка чудова земля.

вона вчинила геть інакше. Усе було б по-іншому. Як би вона наповнила прожиті дні — радістю, диханням і любов'ю. Місця, які лише проминала, збираючись колись їх відвідати. Чоловіки, яких зустрічала, й той, кого ще лише мала зустріти. Плід, від якого звільнилася сімнадцятирічною, і діти, ще не народжені нею. Дні, які вона змарнувала, гадаючи, що попереду — ціла вічність.

Але всі думки кудись зникли, бо перед нею з'явився ніж. І чийсь украдливий голос промовив, що вона має взяти цю кулю до рота. І вона взяла, бо куди ж дітися. Серце шалено калатало, та вона роззявила рота якомога ширше і проштовхнула кулю досередини, тепер мотузка звисала у неї з рота. Від металу в роті з'явився гірко-солоний присмак, як від сліз. А потому голову їй нахилили назад, і шкіру обпекло сталлю, коли до горла приклали ножа. Кімнату й стелю освітлював ліхтарик, що його притулили до стіни в одному з кутків. Сірий голий бетон. Окрім ліхтарика, у кімнаті стояв ще й білий пластиковий стіл, два стільці, дві порожні пивні пляшки й двоє людей. Він та вона. Вона відчула запах шкіряної рукавички, коли він вказівним пальцем ледь смикнув за червону петельку на мотузці, яка звисала з її рота. За мить її голова ніби вибухнула.

Куля збільшилася й тепер роздирала їй горлянку зсередини. Вона намагалася розязвити

рота якомога ширше, але намарне — тиск не зменшився. Він зосереджено й зацікавлено вдивлявся в її роззявленого рота, як ото зубний лікар перевіряє, чи правильно поставлені брикети. Він ледь усміхався, отже, вдоволений.

Язиком вона намацала в кулі якісь шпичаки, саме вони тиснули на піднебіння, чутливу слизову оболонку, ясна, язичок. Вона силкувалася щось промовити. Він терпляче слухав нерозбірливі звуки, що виривалися з її рота. Кивнув, коли вона знеможено вмовкла, й витягнув шприц. Зблиснула крапелька на кінчику голки у світлі кишенькового ліхтарика. Він прошепотів їй у саме вухо:

— Не чіпай мотузку.

А потому вколов її в шию збоку. І вона знепритомніла.

Кліпаючи очима в темряві, вона дослухалася до свого зляканого дихання.

Треба щось робити.

Вона обіперлася долонями об сидіння стільця, вогке й холодне від її власного поту, й підвелася. Ніхто їй не завадив.

Вона подріботіла кілька метрів, поки не наштовхнулася на стіну. Прощкутильгала уздовж стіни, далі була якась гладенька, холодна поверхня. Металеві двері. Сіпнула засув. Двері не відчинилися. Замкнута на ключ. Звісно, замкнута, на що вона сподівалася? Їй почулося: сміється хтось

— насправді чи в її голові? Де той чоловік? Чому він затіяв з нею цю гру?

Треба негайно діяти. Але спочатку обміркувати. Вочевидь, треба позбутися цієї огидної кулі, бо від болю вона от-от схибнеться. Великий і вказівний пальці намацали шпичаки. Спробувала якось просунути пальця під один з них. Марно. Напав панічний кашель — вона задихалася. Через оті кляті шпичаки горло набрякло зсередини, й вона могла задихнутися щомиті. Шалено затарабанила у зачинені двері, силкувалася закричати, але металева куля заглушувала звуки. Вона здалася. Притулилася до стіни. Прислухалася. Вчувається чи вона справді чує чиїсь вкрадливі кроки? Невже він ходить кімнатою, граючись з нею у піжмурки? Чи це її власна кров пульсує у вухах? Намагаючись перемогти біль, вона стиснула рот. Щойно вона спромоглася загнати шпичаки назад у кулю, як вони знову вискочили назовні й змусили широко роззявити рота. Куля наче стала залізним серцем, частиною її власного ества.

Одначе — не сидіти ж отак! Треба поміркувати.

Пружини. Під шпичаками — пружини.

Шпичаки вилізли, коли він смикнув за мотузку.

«Не чіпай мотузку», — сказав він.

Чому? Що трапиться?

Вона помацала стінку. Від бетонної підлоги здіймалася холодна сирість. Знову схотілося закричати, але вона не наважилася. Тиша. Мовчання.

Де слова, які вона мала би сказати всім, кого любить? Натомість — тиша, мовчання.

Немає виходу, просто немає. Вона — наодинці з собою й цим несамовитим болем, і голова от-от вибухне.

«Не чіпай мотузку».

А може, треба таки смикнути за неї, й шпичаки втягнуться в кулю, й біль минеться?

Думки снували колами. Скільки вона вже тут? Дві години? Вісім? Двадцять хвилин?

Якби лише все було так просто — смикнути за мотузку, та й по тому. Чому ж вона досі не смикнула? Лише через те, що отой навіжений заборонив їй? Можливо, це якась пекельна гра — змусити її терпіти цей скажений біль? Чи сенс гри в тому, щоб вона, нехтуючи забороною, все-таки смикнула за мотузку, щоб... трапилось щось жахливе. Але що може трапитись? Що це за кулька?

Звісно, це гра — жорстока гра. Її втягнули в неї силоміць. Біль ставав чимраз нестерпніший, горло набрякало, ще мить — і вона задихнеться.

Замість крику вона спромоглася лише схлипнути, кліпала й кліпала очима, але сліз не було.

Пальці намацали мотузку. Вона обережно смикнула.

Певна річ, їй було неабияк прикро, що вона так і не встигла зробити бажаного. Але якби життя перенесло її раптом в якесь інше місце, будь-куди, вона б погодилась на все. Їй просто хотілося жити. Та й по всьому.

Вона смикнула за мотузку.

Із шпичаків вискочили голки. Кожна завдовжки сім сантиметрів. Чотири прошили щоки, дві встромились у верхню щелепу, дві прошили ніс, дві — підборіддя, дві проткнули стравохід, ще одна уткнулася в праве очне яблуко. Дві голки пройшли крізь заднє піднебіння, діставшись мозку. Але не це стало причиною смерті. Через металеву кулю вона була не в змозі виплюнути кров, яка ринула з ран просто в рот. Натомість кров потрапила в гортань, а звідти — в легені. Кров перестала насичуватися киснем, що спричинило зупинку серця. Отже судовий лікар у своєму звіті написав: церебральна гіпоксія, себто нестача кисню у мозку. Тобто Боргні Стем-Мюре потонула.

Розділ 2. Прояснююча темрява. 18 грудня

Дні покоротшали. На вулиці ще ясно, але тут, у моїй монтажній, завжди сутінки. У світлі моєї настільної лампи люди зі світлин на стіні дивляться дражливо-радісно, ніби нічого не підозрюючи. Вони сповнені сподіваннями, безперечно, навіть сумніву не мають, що попереду в них — довге життя, тихе, безмежне морське плесо часу. Я їх вирізав із газети, прибравши сльозливі розповіді про шоквану родину та описи знайденого трупа, від яких холоне серце. Залишив лише одну світлинку, яку родич чи друг віддав безцеремонному журналістові — саме ту, зняту щасливої миті, коли вона посміхалася, немов була безсмертною.

Поліція знає небагато. Наразі. Але невдовзі роботи їм додасться.

Де пришикло оте, що робить людину вбивцею? Чи це щось вроджене чаїться у якомусь гені? Спадкова схильність, що її хтось має, а хтось — ні? Чи до цього спричиняє необхідність, що розвивається у взаємодії з навколишнім світом? Або якась стратегія виживання, хвороба, що рятує життя, раціональне божевілля? Адже коли хвороба — лихоманковий обстріл тіла, то божевілля — вимушений відступ в укриття, де можна знов окопатися.

Особисто я дотримуюсь думки, що здатність убивати споконвіку притаманна кожній пересічній людині. Адже наше існування — це одвічна боротьба за блага, а той, хто не спроможний убити ближнього, не має права на існування. Хай там що, а вбити — це всього-на-всього наблизити невідворотне. Смерть ні для кого не робить винятку, і це добре, бо життя — це біль та страждання.

У цьому сенсі кожне вбивство — це акт милосердя. Цього не усвідомлюєш, коли сонце гріє тобі шкіру, вода, дзюркочучи, змочує тобі губи, й ти відчуваєш ідіотську жагу жити з кожним ударом серця й ладен заплатити за ще одну мить усім, чого досяг за життя: гідністю, становищем, принципами. Саме у цю мить треба рішуче втрутитися, нехтуючи цим ілюзорним сліпучим сяйвом. Іти аж до кінця. Допомогти опинитися в холодній, доконечній темряві. Пізнати холодну сутність. Істину. Позаяк саме її я мав віднайти. І знайшов. Те, що обертає людину на убивцю.

А що ж до мого власного життя, невже я теж гадаю, що це безмежна неозора морська гладінь?

Аж ніяк. Невдовзі я теж опинюся на звалищі смерті, разом з рештою виконавців ролей у цій коротенькій драмі. Утім, хай тіло обернеться в ніщо, і лишиться лише голий кістяк, все одно зуби шкіритимуться усмішкою. Саме заради цього я нині

живу, у цьому — єдине виправдання мого існування, моя можливість очищення, вивільнення від ганьби.

Але це лише початок. Зараз я вимкну лампу й вийду на денне світло. Хоч його лишилось зовсім трохи.

Розділ 3. Гонконг

Дощ ніяк не вщухав. З неба лило й лило як з відра — і отак день у день. Земля набрякла водою, асфальтові дороги попровалювались, перелітні птахи не полетіли у вирій, а у новинах розповідали про комах, які досі так далеко на північ не просувались. Календар запевняв, що прийшла зима, але земля у парках Осло не лише не вкрилася снігом, але й не побрунатіла. Газони зеленіли заманливо, як спортивні майданчики зі штучним покриттям в Согні, де затяті спортсмени вже почали бігати підтюпцем у своїх лижних костюмах від торговельної марки Бйорна Делі, так і не дочекавшись нагоди побігати лижнею навколо озера Согнсванн. Напередодні Нового року заліг щільний туман, отож звуки хлопавок і ракет, які запускали в Осло, лунали аж до Аскера. Але годі було роздивитися навіть ті феєрверки, які запускали на власному газоні. Хай там як, а того вечора норвежці напалили піротехніки на шістсот крон з

кожної родини. Про це свідчило одне з опитувань споживачів, з якого випливало, що кількість норвежців, які втілили свою мрію про біле Різдво на білих тайландських пляжах, зросла вдвічі за останні три роки. Утім, у Південно-Східній Азії погода теж неначе очманіла, й загрозові позначки, які зазвичай з'являлися на мапах прогнозу погоди лише в сезон тайфунів, нині вишикувалися над Китайським морем. У Гонконзі, де зазвичай лютий вважають найсухішим місяцем, цього ранку періщило, як з відра, тож через погану видимість літак, що здійснював рейс номер 731 авіакомпанії «Cathay Pacific Airlines» з Лондона, мусив кружляти зайве коло, перш ніж сів в аеропорту Чхеклапкок.

— Ви ще подякуйте, що нам не довелося сідати на старому аеродромі, — промовив пасажир, що скидався на китайця, до Каї Сульнес, котра уп'ялася у підлокітники так міцно, що суглоби на пальцях аж побіліли. — Він розташовувався просто у місті, й тоді б ми точно врізались у якийсь хмарочос.

Це були перші слова, які пролунали з його вуст, відколи вони здійнялися у повітря дванадцять годин тому. Кая вмить охоче відволіклась від думок про те, що її від землі відділяє лише повітря, й наразі — досить турбулентне.

— Дякую, пане, ви мене втішили. Ви англієць?

Він сіпнувся, наче отримав ляпаса, й Кая усвідомила, що, схоже, страшенно його образила, припустивши, що він — один з колишніх колонізаторів.

— Ви... е... теє... мабуть, китаєць?

Він рішуче захитав головою.

— Гонконзький китаєць. А ви, пані?

Кая Сульнес на мить замислилась: чи не відповісти, що вона «хоксундська норвежка», але обмежилась лише «норвежкою». Почувши це, гонконзький китаєць, хвильку поміркувавши, радісно вигукнув:

— А-га! — І додав: — То ви зі Скандинавії! — й урешті поцікавився, чому вона летить до Гонконгу.

— Маю знайти одну людину. — Вона поглянула вниз на свинцево-сірі хмари, сподіваючись невдовзі роздивитись під ними твердь.

— Ага! — повторив чоловік. — Ви дуже гарна пані. І не йміть віри тим, хто переконає, буцімто китайці одружуються лише з китаянками.

Жінка мляво посміхнулася.

— Ви маєте на увазі гонконзьких китайців?

— Насамперед гонконзьких, — завзято закивав він, піднявши руку, — обручки на пальці не було. — Я виробляю мікрочіпи, у моєї родини є

фабрики у Китаї та Південній Кореї. Що ви збираєтеся робити сьогодні увечері?

— Сподіваюся, спатиму, — відповіла Кая позіхаючи.

— А завтра ввечері?

— На той час, маю надію, я знайду кого треба й уже буду на зворотному шляху.

Чоловік наморщив лоба.

— Невже так поспішаєте, пані?

Попутник запропонував підвезти, але Кая, подякувавши, відмовилася, доїхавши двоповерховим автобусом. За годину вона стояла у вітальні готелю «Емпайр Коулун», збуджено дихаючи. Встромила картку-ключ у двері номера. Тепер треба лише прочинити двері. Примусила себе натиснути ручку в дверях. Сіпнувши двері, зазирнула досередини.

У кімнаті нікого не було. Певна річ.

Вона зайшла, поставила валізу на коліщатах біля ліжка і підійшла до вікна. Спочатку глянула на юрбу, що кишіла сімнадцятьма поверхами нижче, потім на хмарочоси, які геть не схожі були на своїх величних родичів десь у Манхеттені, у Куала-Лумпурі чи Токію. Гонконзькі хмарочоси скидалися на термітники, жаскі й манливі одночасно, — гротескне свідчення уміння людей пристосовуватися, коли сім мільйонів вимушені розміщуватися на території, трохи більшій за сто

квадратних кілометрів. Кая відчула, як її долає втома. Вона скинула черевики й впала на постіль. Попри те, що номер був на двох, а готель мав чотири зірочки, ліжко завширшки метр двадцять займало увесь простір. Вона замислилась, як у цих термітниках знайти одну-єдину людину, яка, найпевніше, зовсім не бажає, щоб її знайшли.

Вона хвильку поміркувала: варто задрімати чи одразу взятися до справи? Потім змусила себе підвестися з ліжка. Роздяглася й попрямувала у душ. Ставши перед дзеркалом, без будь-якого самовдоволення визнала: китаєць таки мав рацію — вона гарна.

Власне, це не була її власна думка — це була даність, якою завжди є краса. Високі вилиці, гарно окреслені чорні брови над великими, наче дитинними, очима із зеленою райдужкою, що сяяли яскравим блиском молодої, але зрілої жінки. Каштанове з медовим відтінком волосся, пухкі губи, ніби стулені для поцілунку, хоча рот трохи завеликий. Довга тонка шия, таке ж струнке тіло, маленькі груди, що скидалися на невеличкі буруни на поверхні моря, чудова, хоча по-зимовому бліда шкіра. Граційні вигини стегон. Довгі ноги, за які сперечалися дві модельні агенції в Осло, коли вона закінчувала гімназію в Хоксунді, і які зустріли її відмову засмученими кивками. Її неабияк розвеселило, коли в одній з агенцій їй сказали:

«Гаразд, любонько, але майте на увазі, що ваша краса не бездоганна. Ви маєте дрібні й гострі зуби. Посміхайтеся не так часто».

Після таких слів посміхатися їй стало легше, ніж раніше.

Кая вбралася у штани кольору хакі, тоненьку вітрівку і невагомо й безшумно спустилася ліфтом до адміністратора.

— «Чункінг меншн»? — перепитав той. Він ледве спромігся приховати свій подив і пояснив: — Спочатку йдіть по Кімберл-роуд до Натан-роуд, а потім ліворуч.

Усі пансіони й готелі в країнах-членах Інтерполу зобов'язані реєструвати мешканців-іноземців, але коли Кая зателефонувала секретареві Норвезького посольства, щоб дізнатися, за якою останньою адресою була зареєстрована людина, яку вона шукає, секретар пояснив їй, що «Чункінг меншн» — не готель, не пансіон і навіть не садиба, як могло здатися за англійським словом у назві. Насправді це ціле збіговисько крамничок, вуличних кав'ярень, ресторацій і, найімовірніше, більше сотні сертифікованих і несертифікованих третьосортних готелів, які можуть мати від двох до двадцяти номерів. Усе це розташовується у чотирьох величезних багатоповерхівках. Номери, які можна винайняти, теж цілком різноманітні: від простих, чепурненьких і затишних до справжніх

пацючих нір і зовсім тісних закапелків. А найголовніше — у «Чункінг меншн» людина мала змогу спати, жити, працювати, плодитися, навіть не покидаючи термітника.

Проминувши Натан-роуд, жваву торговельну вулицю з крамничками відомих торговельних марок, полірованими фасадами й великими вітринами, Кая зауважила поворот на Чункінг і попрямувала туди.

Вона занурилась у густий чад фаст-фудів, стукіт молоточків вуличних шевців, галасливі мусульманські молитви по радіо й стомлені погляди з крамничок секунд-хенду. Усміхнулася спантеличеному пішому туристові з путівником «Lonely Planet» у руках і посинілими ногами, що стирчали з-під зовсім недоречних камуфляжних шортів.

Охоронець у формі, зиркнувши на папірець, який простягла йому Кая, промовив «Ліфт G» й показав кудись у глиб коридору. Черга до ліфта зміїлась довжелезна, Кая спромоглася потрапити в кабінку лише з третього разу. Люди у ліфті стояли, тісно притиснувшись одне до одного, а кабіна скидалася на скрипучу залізну труну, отож Каї мимохить згадалися цигани, які хоронять своїх покійників у вертикальному положенні.

Нічліжка належала мусульманинові з чалмою на голові, який, схопившись, охоче показав їй

комірку, де якимось незбагненим чином на стіні під ліжком уміщався ще й телевізор, а в узголів'ї — схлипував кондиціонер. Запал хазяїна випарувався, щойно Кая, обірвавши його рекламну скоромовку, показала світлину, де було зображено чоловіка й написане його ім'я так, як значилося у паспорті. Спитала, де б він міг зараз перебувати.

Забачивши реакцію хазяїна, жінка поспіхом додала, що вона — дружина того чоловіка. Секретар у посольстві застеріг Каю, що розмахувати будь-яким офіційним посвідченням у подібних закладах було б «контрпродуктивно». І тоді вона жалісно додала, що у них з тим чоловіком — п'ятеро діточок, тож хазяїн миттєво змінив своє ставлення. Молода жінка, яка породила на світ стількох дітлахів, викликала у нього співчуття. Важко зітхнувши, він похитав головою й промовив уривчастою англійською:

— Сумно, дуже сумно, пані. Вони прийшли й забрали його паспорт.

— Хто?

— Хто? Тріада, пані, як завжди, Тріада.

— Тріада? — не стримала подиву Кая.

Певна річ, вона знала про таку організацію, але, по правді, китайська мафія для неї асоціювалася з коміксами та фільмами про крутих каратистів.

— Сідайте, пані. — Він поспіхом присунув їй стільця, на який вона опустилась. — Вони шукали його, а його не було, тож вони забрали його паспорт.

— Паспорт? Чому?

Він не поспішав з відповіддю.

— Прошу, я мушу знати.

— Боюся, ваш чоловік ставив на коней.

— На коней?

— «Хепі Велі». Іподром. Там є тоталізатор та усілякі бридкі речі.

— І він заборгував? Тріаді?

Чоловік кивнув і кілька разів хитнув головою — ствердно й співчутливо.

— Тож вони забрали паспорт?

— Він має викупити паспорт, заплативши борг, якщо забажає покинути Гонконг.

— Але ж він може отримати новий паспорт у Норвезькому посольстві!

Чалма хитнулася туди-сюди.

— Звісно. А ще можна придбати фальшивий за вісімдесят доларів. Тут, у Чункінзі. Але проблема не в паспорті. Проблема в тому, що Гонконг — це острів, пані. Як ви сюди дісталися?

— Літаком.

— А як збираєтеся повертатися назад?

— Літаком.

— Єдиний аеропорт. Квитки на літак. Усі прізвища занесено до комп'ютера. Багато перевірок. І чимало людей в аеропорту, яким Тріада приплачує, щоб вони впізнавали потрібні обличчя. Розумієте?

Вона повільно кивнула.

— Так, утекти важко.

Хазяїн готелю всміхнено похитав головою.

— Ні, пані. Утекти неможливо. Утім, у Гонконзі можна сховатися. Сім мільйонів мешканців. Зникнути легко.

На Каю вже навалилася втома, вона заплющила очі. Хазяїн готелю, певно, зрозумів її по-своєму, бо втішливо поклав їй руку на плече й пробурмотів:

— Ну ж бо, годі...

Трохи завагавшись, він нахилився ближче й прошепотів:

— Гадаю, він ще тут, пані.

— Так, я розумію.

— Ні, я про те, що він досі тут, у Чункінзі. Я бачив його.

Вона підвела голову.

— Двічі, — мовив він. — У «Лі Юані». Дешевий рис. Не кажіть нікому, що я розповів вам. Ваш чоловік — мабуть, чесна людина. Але він вскочив у халепу. — Він звів очі догори, аж вони

майже зникли під чалмою. — У дуже велику халепу.

«Лі Юань» мав стійку, чотири пластикових столи й службу китайця, який заохотливо посміхнувся до Каї, коли вона після шести годин чекання, замовивши дві порції смаженого рису, три філіжанки кави й два літри води, раптово стрепенулась, підвівши голову від засмальцьованої стільниці, й поглянула на хазяїна.

— Tired? ² — промовив він, вишкіривши щербатий рот.

Кая позіхнула, замовила четверту чашку кави й знову стала чекати. Увійшли двоє китайців, усілися біля стійки, не промовивши жодного слова й нічого не замовляючи. Вони не удостоїли її погляду, що її порадувало. Від безконечного сидіння упродовж останніх діб тіло у неї залякло, тож хоча б як вона не сиділа, все одно було боляче. Вона покрутила головою, намагаючись розігнати тілом кров. Відкинула голову назад. Щось хруснуло в шії. Поглянула на синьо-білі трубки ламп денного світла на стелі, знов опустила голову. Її погляд впав на чиєсь зацьковане бліде обличчя. Чоловік, зупинившись біля зачинених залізних жалюзі в коридорі, пильно огледів маленький

² Втомилися? (Англ.)

заклад Лі Юаня. Зачепився поглядом за отих двох біля стійки. І поспіхом шаснув геть.

Кая скочила з місця, але через затерплу ногу мало не впала, схопила торбинку й, накульгуючи, чимдуж поквапилася слідом за зниклим чоловіком.

— Welcome back³, — промовив їй услід Лі Юань.

Чоловік був страшенно схудлий. На світлинах він видавався кремезним та височезним, а стілець, на якому він сидів на тому ток-шоу, був неначе зроблений для пігмея. Але вона ні на мить не засумнівалась, що це він. Гуляста голова з короткою стрижкою, великий ніс, очі з сіточкою судин із ясно-блакитною проспиртованою райдужкою. Вольове підборіддя і напрочуд м'який, майже гарний рот.

Шкандибаючи, вона вийшла на Натан-роуд. У неоновім світлі над юрбою височіла спина у шкіряній куртці. Хоча він ішов не надто швидко, але, щоб не загубити його в натовпі, Каї доводилось мало не бігти. Він завернув із жвавої торговельної вулиці у вузький малолюдний провулок, тож Кая вмить уповільнила крок, збільшивши відстань між ними. Подумки відзначила назву вулички: Мелден-роу. Дуже кортіло підійти до нього просто

³ Приходьте ще (англ.).

зараз, представитися, та й по всьому. Але вона вирішила не порушувати плану й дізнатись, де він мешкає. Дощ ущух, хмари на небі розійшлися, на мить показавши високе й чорне оксамитове небо з мерехтливими зірками завбільшки з булавкову головку.

Пройшовши ще хвилин з двадцять, чоловік раптом зупинився, і Кая злякалася, що він завважить її. Але він не огледівся, лише витягнув щось із кишені куртки. Вона здивовано втупилась на річ у його руці. Начебто пляшка з соскою?

Чоловік завернув за ріг.

Кая пішла слідом й опинилася на великому велелюдному майдані, повному людей, там була здебільшого молодь. У глибині майдану над широкими скляними дверима сяяли написи англійською та китайською. Кая упізнала назви кількох фільмів, на жаль, подивитися їх вона ніяк не встигне. Знову розгледіла його шкіряну куртку, зауважила, що чоловік поставив пляшку на низький п'єдестал бронзової скульптури, що зображувала шибеницю з порожньою петлею. Чоловік проминув дві залюднені лави, сів на третю й підібрав якусь газету. Секунд через двадцять він знову підвівся, повернувся до скульптури, мимохідь забрав пляшку й пішов тим же шляхом, як і прийшов.

Кая помітила, що він зайшов до «Чункінг-меншн». Знову задощило. Вона поволі

почала обмірковувати, що казатиме. Черги біля ліфтів уже не було, але чоловік все одно пішов сходами, повернув праворуч і зник за обертовими дверима. Кая поспіхом кинулася слідом, опинилася на занедбаних сходах, що смерділи котами та мокрим бетоном. Затамувала подих. Утім, єдине, що розчула, — крапання води. Розмірковуючи, чи не зійти угору сходами, почувала, як десь на нижньому поверсі хряснули двері. Кая прожогом кинулася вниз і побачила єдині двері, які могли спричинити такий звук: металеві, із вм'ятинами. Поклавши руку на ручку дверей, вона знову відчула тремтіння, заплющила очі й подумки вилаялась. Потому смикнула двері й зайшла у темінь. Радше, вийшла у темінь.

По ногах щось шаснуло, але вона стримала зойк і не ворухнулася. Спочатку гадала, що потрапила у ліфтову шахту, та, звівши голову догори, побачила чорні від кіптяви цегляні стіни, вкриті мережею водогінних труб, дротів, зігнутих металевих оцупків і напіврозваленого проіржавілого металевого риштовання. Назвати це дворищем не можна було, скорше, кілька квадратних метрів поміж багатопверховими будинками. Тьмяне світло соталося з невеличкого квадрата нагорі, поцяткованого зірками. Попри те, що небо було ясне, на асфальт і на обличчя їй постійно щось крапало, вона усвідомила, що це

конденсат з безлічі іржавих кондиціонерів, котрі суцільно обсіли стіни. Ступивши крок назад, вона обіперлася на металеві двері.

Стала чекати.

Нарешті з темряви почулося:

— What do you want?⁴

Раніше їй ніколи не доводилося чути його голосу. Певна річ, вона чула його у ток-шоу, коли вели мову про серійних убивць, але почути цей голос наживо — геть інша справа. Голос був зморено-захриплий, і видавалося, ніби він належав людині літній, хоча чоловік ще не мав і сорока. Водночас у голосі вчувався незворушний спокій, самовпевненість, яка ніяк не поєднувалася з тим зацькованим обличчям, яке вона зауважила за дверима закладу Лі Юаня. Голос був глибокий і лагідний.

— Я норвежка, — мовила потому.

Ні звуку натомість. Вона ковтнула слину. Перші слова завжди найважливіші.

— Мене звати Кая Сульнес. Мені доручив знайти вас Гуннар Хаген.

Жодної реакції на ім'я власного начальника з відділу розслідування убивств. Чи він уже пішов?

⁴ Що вам потрібно? (Англ.)

— Я працюю на Хагена, я інспектор, розслідую убивства, — мовила вона у темряву.

— Мої вітання.

— Нема з чим вітати. Якщо ви читали норвезькі газети за останні місяці... — Вона затнулась. Невже вона спробається на дотеп? Напевно через недосипання. Або через нерви.

— Я мав на увазі: мої вітання, що виконали завдання, — почувся голос. — Отже, мене знайдено. Тепер можете їхати геть.

— Стривайте! Хіба ви не бажаєте знати, чого мені треба?

— Не надто прагну.

І тут слова, які вона занотувала й завчила напам'ять, потекли самохіть:

— Убито двох жінок. За даними судових лікарів, убивця той самий. Жодних інших доказів у нас немає. І хоча ми дали пресі якнайменше подробиць, вона вже чимдуж здійняла галас, що з'явився черговий серійний убивця. Навіть пишуть, що це якийсь Сніговик. Ми задіяли фахівців з Інтерполу, але вони теж нічого не знайшли. На нас тиснуть преса й влада...

— Не хочу, значить, не хочу, — мовив голос.

Двері зачинилися.

— Агов! Стривайте! Ви ще тут?

Вона навпомацки посунулась уперед і намацала двері.

Штовхнула рішуче двері, не дозволивши страху опанувати її, й опинилася на ще одних темних сходах. Далеко вгорі зауважила світло й одним махом здолала три прогони. З дверей, що оберталися, сочилося світло, й жінка штовхнула їх. Зайшла у простий порожній коридор, у якому бозна-коли фарбували облуплені стіни, від яких тхнуло сирістю. Притулившись до стіни, стояли двоє чоловіків, у кутиках рота стирчали цигарки, Кая вдихнула солодкуватий дим. Обоє зиркнули байдужкувато. Принаймні вона сподівалася, що так. Нижчий був чорний, напевно африканець. У вищого, білого, на чолі був трикутний рубець, ніби дорожній знак-попередження про небезпеку. У їхньому відомчому журналі «Політіет» вона читала, що на вулицях Гонконгу майже тридцять тисяч поліцейських, і це місто вважають одним з найбезпечніших міст-мегаполісів. Але ж то на вулицях.

— Looking for hashish, lady?⁵

Вона захитала головою, намагаючись триматися якомога упевненіше, силкуючись поводитися так, як колись сама радила дівчаткам, коли їздила по школах: іти з таким виглядом, наче ти добре знаєш дорогу, а не як вівця, що відбилась

⁵ Потрібен гашиш, пані? (Англ.)

від отари. Не як здобич. Вони вишкірилися у відповідь. Виявилось, інші двері було закладено цеглою. Обидва повитягували руки з кишень і цигарки з рота.

— Looking for fun, then?⁶

— Wrong door, that's all⁷, — відповіла вона й обернулась, намагаючись вийти. У зап'ясток вчепилась рука. Виявляється, жах має присмак алюмінієвої фольги. В теорії вона обізнана була цілком. Тренувалася у заллятому світлом спортзалі на гумовім матраці, оточена інструктором та колегами.

— Right door, lady. Right door. Fun is this way⁸.

Вона відчула запах риби, цибулі та марихуани. Окрім того, у спортзалі супротивник був лише один.

— No, thanks⁹, — відповіла вона, намагаючись, щоб голос звучав упевнено.

⁶ Тоді розважитись хочете? (Англ.)

⁷ Дверима помилилася, от і все (англ.).

⁸ Двері ті, що треба, пані. Веселуха тут (англ.).

⁹ Ні, дякую (англ.).

Чорношкірий опинився поряд, схопивши її за другий зап'ясток:

— We will show you¹⁰.

— Only there's not much to see, is there?¹¹

Всі троє обернулися у бік дверей, що оберталися.

Вона знала, що у паспорті у нього зазначений зріст 194 сантиметри, але наразі він стояв в одвірку, зведеному за гонконзькими стандартами, й скидалося, що він заввишки мало не двісті десять. Й удвічі ширший, ніж годину тому. Руки його були опущені й лише трохи відхилялися від тулуба, але він не рухався, не пронизував їх поглядом, просто подивився на білого й мовив:

— Is there jau-ye?¹²

Вона відчула, як напружились пальці білого, що стискали її зап'ясток, і помітила, що чорний почав тупцятися.

— Ng-goy¹³, — мовив чоловік в одвірку.

¹⁰ Ми вам покажемо (англ.).

¹¹ Та дивитися нема на що, хіба ні? (Англ.)

¹² Із джау-є? (англ.).

¹³ Н-гой (англ.).

Вона відчула, як руки знехотя відпустили її.

— Ходімо, — мовив він і злегка взяв її за лікоть.

Вийшовши за двері, вона відчула, як запалали її щоки. Через напруження й сором. Соромно їй стало, бо усвідомила, як повільно працює її мозок при небезпеці й як радо вона дозволила йому розібратися з цими двома некривдними торговцями гашишем, які лише хотіли трішки її налякати. Він провів її двома поверхами вище й далі, за двері, що обертаються, підвів просто до ліфта, натиснув кнопку, викликаючи його донизу, став поряд, не зводячи очей з числа «11», що світилося над дверима.

— Заробітчани, — мовив він. — Їм нудно й самотньо, от і все.

— Знаю, — відповіла вона уперто.

— Щоб дістатися першого поверху, натисніть кнопку «G», потім ідіть праворуч і вийдете просто на Натан-роуд.

— Прошу вас, вислухайте мене. Ви єдиний у відділі вбивств, хто знається на серійних убивцях. Адже це ви упіймали Сніговика.

— Саме так, — погодився він. Вона зауважила, що погляд його змінився, й чоловік

провів пальцем від підборіддя до правого вуха. — Окрім того, я звільнився.

— Себто взяли відпустку?

— Звільнився. У сенсі — зав'язав з цим.

Лише зараз вона зауважила, що його права й ліва вилиці не симетричні.

— Гуннар Хаген казав, що коли ви поїхали із Осло півроку тому, він відпустив вас на невизначений термін.

Чоловік посміхнувся, й Каю вразило, як посмішка змінила вираз його обличчя.

— Це лише через те, що Хаген ніяк не второпає... — Він обірвав мову, й посмішка зникла з обличчя. Він утупився в ліфтове табло, де зараз світилася п'ятірка.

— Хай там як, а в поліції я більше не працюю.

— Ви потрібні нам... — Вона передихнула. Усвідомлювала, що ризикує, але потрібно було діяти швидко, поки він знову не щез. — А ми — вам.

Він кинув на неї погляд.

— Чому б це?

— Ви заборгували Тріаді. Ви купуєте наркотики просто на вулиці, у плящі. Ви мешкаєте, — вона скривилася, — отут. І ви не маєте паспорта.

— Нащо мені паспорт? Мені це місце до вподоби.

Дзенькнуло, ліфтові двері розійшлися, й звідти, від людей, що стовпилися, відгонило смородом і задухою.

— Не поїду! — заявила Кая голосніше, ніж намірялася, й зауважила, що пасажирів ліфта дивляться на неї із сумішшю нетерпіння й неприхованої цікавості.

— Ні, поїдеш, — відповів він, поклав руку їй на спину й дбайливо, але рішуче заповхав її у ліфт. Вона враз опинилася в гушавині пасажирів, які не дали їй змоги ані поворухнутися, ані озирнутися. Нарешті, вона спромоглася озирнутися й побачила, як уже зачиняються двері.

— Харрі! — вигукнула вона.

Але за ним уже й слід прохолов.

Розділ 4. «Sex Pistols»

Старий хазяїн готелю замислено підійняв палець до чола, просто під чалму й глянув на неї довгим оцінювальним поглядом. Потім узяв телефон і набрав номер. Промовив кілька слів арабською й поклав слухавку.

— Чекайте, — мовив. — Може бути, а може, й ні.

Кая усміхнувшись кивнула у відповідь.

Вони сиділи одне проти одного за вузьким столом, який правив за прилавок, і дивилися одне

на одного. Задзеленчав телефон, і чоловік узяв слухавку. Вислухав співбесідника й знову поклав слухавку, не промовивши ані слова.

— Сто п'ятдесят тисяч доларів, — мовив.

— Сто п'ятдесят? — перепитала вона ошелешено.

— Гонконзьких доларів, пані.

Кая взялася подумки підраховувати. Отже, це майже сто тридцять тисяч норвезьких крон. Майже вдвічі більше, ніж їй дозволено витратити.

Коли вона знайшла його, вже перейшло за північ, минуло майже сорок годин, відколи вона востаннє спала. Вона три години прочісувала блок «Н». Подумки вже склала собі мапу місцевості й вела пошуки системно, проминаючи нічліжки, кав'ярні, генделики, масажні клуби й молитовні кімнати, поки нарешті не дісталася найдешевших нічліжок, де спала імпортована робоча сила з Африки й Пакистану, ті, хто не має навіть окремих кімнат, лише закуток за запоною, без дверей, телевізора, кондиціонера й хоч якогось натяку на особисте життя. Чорний нічний швейцар, що впустив Каю, довго вдивлявся у світлину й ще довше — у стодоларову банкноту, яку йому простягли, перш ніж взяти гроші й тицьнути в один з кутків.

«Харрі Холє, — подумала вона. — Got you¹⁴».

Він лежав голічерева на матраці, дихаючи майже нечутно. Через чоло простягалася глибока зморшка, й зараз, уві сні, права вилиця випнулася ще дужче. Кая чула, як у різних закутках кахикають і хроплять люди. Зі стелі крапало, краплі падали на кам'яну підлогу, глибоко й дразливо зітхаючи. Запнуто було не до кінця, й у закуток проникало холодне блакитнувате сяйво від ламп денного світла на ресепшені. Біля вікна вона зауважила шафу, стілець і пластикову пляшку поряд з матрацом, що лежав просто долі. У кімнаті більше не було нічого. Стояв гіркувато-солодкий запах, як від паленої гуми. Він ішов від непогашеної цигарки у попільничці, що стояла долі поряд із пляшкою. Присівши на стілець, вона помітила, що Харрі стискає щось у руці. Засмальцьовану жовто-коричневу грудку. Кая бачила чимало грудок з гашишу того року, коли була патрульною, щоб визначити, що це щось інше.

Коли Харрі прокинувся, вже була майже друга.

¹⁴ Попався (англ.).

Вона почула, як ритм його дихання дещо змінився, й раптом зауважила, як зблискують у темряві білки його очей.

— Рагель? — спитав він. І знову заснув.

За півгодини він несподівано знову розплющив очі, сіпнувся й запхав руку під матрац.

— Це я, — мовила Кая. — Кая Сульнес.

Він укляк, не встигнувши дістати те, що збирався. Потім знову знесилено впав на матрац.

— Якого дідька ви тут шукаєте? — прохрипів він.

— Вас, — відповіла вона.

Він тихо засміявся, не розплющуючи очей.

— Мене? Знов?

Вона дістала конверт, нахилившись, помахала ним перед його обличчям. Він ледь розплющив око.

— Це квиток на літак. До Осло.

Око знову заплющилось.

— Удячний вам, але я залишаюся.

— Якщо я вас знайшла, вони теж знайдуть, — це лише питання часу.

Він мовчав. Вона чекала, дослухаючись до його дихання й крапель, що падали монотонно. Нарешті він знову розплющив очі, почухав шию за лівим вухом і підвівся на ліктях.

— Цигарку маєш?

Вона похитала головою. Він підвівся, скинувши з себе простирadlo, й підійшов до шафи.

Як на людину, яка півроку мешкала у субтропіках, він був навдивовижу блідий і такий худий, що можна було перерахувати на спині всі ребра. Статура колишнього спортсмена, та наразі про м'язи нагадували хіба що різкі заглибини під блідою шкірою. Він відчинив дверцята шафи. Вона з подивом відзначила, як акуратно складено його одяг. Він увібрався у майку й джинси, як був зодягнений напередодні, й не без зусилля дістав з кишені щось, схоже на зім'яту пачку цигарок. Потім узув кросівки й прочовгав повз неї, клацнувши запальничкою.

— Ходімо, — мовив тихо. — Саме час вечеряти.

Було пів на третю ночі. Сірі залізні жалюзі у всіх крамницях та кав'ярнях у Чункінзі було опущено. Лише у Лі Юаня світилося.

— Як ви опинилися у Гонконзі? — спитала Кая, зиркнувши на Харрі, котрий, не надто переймаючись охайністю, досить дієво всмоктував скляну лискучу локшину із супної миски.

— Прилетів. Ви змерзли?

Кая машинально висмикнула руки з-під сідниць.

— Але чому сюди?

— Я збирався у Манілу. У Гонконзі була лише проміжна пересадка.

— Отже, на Філіппіни. А навіщо туди?

— Кинутися у вулкан.

— У котрий саме?

— А скільки ви можете назвати?

— Ніскільки. Просто якось читала, що там їх безліч. А ще, що деякі з них розташовані на... острові Лусон?

— Непогано. Там усього вісімнадцять вулканів, три з яких — на Лусоні. Я збирався на Маунт-Майон. Дві з половиною тисячі метрів. Стратовулкан.

— Вулкан із прямовисними схилами, утвореними потоками лави, що лишилась після виверження.

Харрі відірвався від вечері й поглянув на жінку.

— Хіба бували виверження у наш час?

— Чимало. Тридцять?

— Подейкують, що з тисяча шістсот шістнадцятого їх було сорок сім. Останнє — у дві тисячі другому. Його можна звинуватити у щонайменше трьох тисячах убивств.

— Що сталося?

— Посилився внутрішній тиск.

— Я про те, що трапилось із вами.

— Так я ж про себе. — Їй здалося, чи він справді посміхнувся? — Я зірвався й став пити вже у літаку. Мене висадили у Гонконзі.

— До Маніли літає не один літак.

— Я усвідомив, що коли не зважати на вулкани, Маніла не відрізняється від Гонгконгу.

— У якому сенсі?

— У сенсі віддаленості від Норвегії.

Кая кивнула. Вона читала про справу Сніговика.

— Та найістотніше, — мовив він, показуючи паличкою у миску, — тут є локшина Лі Юаня. Спробуйте. Заради локшини вже можна попросити тутешнього громадянства.

— Локшини та опіуму.

Така прямота була їй не властива, але Кая вирішила, що треба забути про свою вроджену сором'язливість і що це її єдина можливість зробити те, задля чого вона прителіпалася у цю країну.

Він знизав плечима й знову зосередився на локшині.

— Ви регулярно курите опіум?

— Нерегулярно.

— Навіщо?

Він заговорив з напханим ротом:

— Щоб не випивати. Я ж п'яниця. До слова, у цьому ще одна перевага Гонгконгу перед Манілою. У цій країні покарання за наркотики не таке суворе. Та й в'язниці чистіші.

— Про пияцтво я знала, та хіба ви ще й наркоман?

— У якому сенсі наркоман?

— Ви мусите їх вживати?

— Ні. Я просто хочу вживати.

— Себто?

— Як знеболювальне. Помітили, що наша балачка — як співбесіда при прийомі на посаду, яку я аж ніяк не прагну обійняти, Сульнес. А ви коли-небудь курили опіум?

Кая похитала головою. Кілька разів, подорожуючи Південною Америкою, вона спробувала марихуану, але не надто вподобала це зілля.

— А ось китайці спробували. Двісті років тому британці почали завозити опіум з Індії, щоб покращити свій торговельний баланс. І підсадили на це зілля пів-Китаю. — Він клацнув пальцями вільної руки. — А коли китайська влада цілком слушно заборонила опіум, британці розв'язали війну, відстоюючи своє право напихати Китай наркотиками під зав'язку. Уявіть, що Колумбія починає бомбардувати Нью-Йорк через те, що на кордоні конфіскували партію кокаїну.

— Що ви маєте на увазі?

— Лише те, що як європеець я мушу викурити частину цієї бридоти, яка опинилася в цій країні з нашої ласки.

Кая з подивом відчула, що сміється. Їй, безперечно, слід поспати.

— Я йшла слідом, коли ви його купували, — зізналася вона. — Бачила, як ви це повертаєте. У пляшці, яку ви поставили, спочатку були гроші. А потім опіум. Хіба ні?

— М-м-м, — рот Харрі досі був напханий локшиною. — Ви працювали у нарковідділі?

Вона закивала головою.

— А чому на пляшці — соска?

Харрі заклав руки за голову. Супова миска перед ним спорожніла.

— Опіум страшенно смердючий. Якщо маєш у кишені чи у фользі грудочку опіуму, пошукові собаки тебе у будь-якому натовпі винюхають. Та й дитячі пляшечки з сосками не можна здати за гроші, отже нема чого боятися, що якийсь безхатченко, збирач пляшок, випадково поцупить її під час обгородки. Траплялося.

Кая повільно кивнула. Він потроху розслаблюється, значить, треба продовжувати. Всі, хто не розмовляв рідною мовою по півроку, стають балакучими, щойно зустрінуть земляка. Природна річ. Отож і далі в тому ж дусі.

— А ви любите коней?

Він пожував зубочистку.

— Загалом, ні. Вони надто вередливі.

— Але ж ви любляете на них ставити гроші?

— Мені це до вподоби, але ігроманія не належить до моїх гріхів. — Він посміхнувся, й Каю знову вразило, як усмішка змінює його, перетворюючи на людяного, відкритого хлопчиська. Їй згадався клаптик неба, який вона бачила над Мелден-роу.

— За великим рахунком, азартні ігри — кепська стратегія. Але коли вже не маєш що втрачати, тоді вона перетворюється на єдину твою стратегію. Я поставив усе, що мав, і те, чого не мав, на додачу в одному забігові.

— Отже, все, що мали, ви поставили на одного коня?

— На двох. Квінелла. Обираєте двох коней, які прийдуть першими, незалежно від того, котрий виграє забіг.

— А гроші позичили у Тріади?

Уперше вона помітила подив у його очах.

— Що змусило впливовий китайський злочинний картель позичити гроші іноземцеві, який курить опіум і якому нічого втрачати?

— Та... — неквапно мовив Харрі, виймаючи цигарку з рота. — Коли ти іноземець, тобі дають доступ у ВІП-ложу на іподромі «Хепі Велі» протягом трьох тижнів після того, як тобі поставили печатку в паспорті. — Запаливши цигарку, він видихнув дим у вентилятор, котрий крутився під стелею так повільно, що мухи

гойдалися на ньому, як на гойдалці. — На іподромі є дрес-код, тому мені довелось пошити собі костюм. Мені вистачило двох тижнів, щоб втягтися в це діло. Я познайомився з Германом Ключитом з Південної Африки, який у дев'яностих роках збив собі чималенький статок на корисних копалинах в Африці. Він навчив мене хвацько програвати добрячі суми грошей. Мені просто припала до смаку концепція. Якось увечері напередодні забігу я був на обіді у Ключита, котрий розважав гостей, показуючи свою колекцію африканських інструментів для тортур з Гоми¹⁵.

Саме там водій Ключита дав мені корисну пораду. Він розповів, що фаворит одного із забігів травмувався, але це тримають у таємниці, бо він все одно вийде на старт. Позаяк цей кінь — очевидний фаворит, то на нього ставитимуть усі, а тому буде «мінусовий пул», тож можна буде не платити за ставками. Але можна зірвати банк на інших. Наприклад, на квінеллі. Одначе для пристойного заробітку потрібен був значний початковий капітал. І Ключит позичив мені грошей — просто так, за прекрасні очі. А ще за костюм від кравця. — Харрі

¹⁵ Гома — місто в Конго, на кордоні з Руандою, столиця провінції Північне Ківу.

уважно вдивлявся у вогник на цигарці й ніби посміхався власним спогадам.

— А далі? — запитала Кая.

— Фаворит обійшов усіх на шість корпусів. — Харрі знизав плечима. — Коли я пояснив Ключіту, що голий, як церковна миша, він засмутився. Утім, увічливо пояснив мені, що позаяк він — ділова людина, то мусить дотримуватись певних принципів. Він запевнив, що, згідно з ними, тортури не використовуватимуться, натомість він просто продасть мій борг Тріаді, зробивши певну знижку. У моєму випадку він ладен був чекати тридцять шість годин, перш ніж продати борг, надаючи мені шанс покинути Гонконг.

— Але ви не встигли?

— Часом я метикую дуже повільно.

— А що потім?

Харрі обвів руками кімнату.

— А тоді ось це все. «Чункінг-меншн».

— А які плани на майбутнє?

Знизавши плечима, Харрі загасив цигарку. Каї спала на думку обкладинка диска, яку показував їй Евен, зі світлиною Сіда Вішеса з гурту «Sex Pistols». Їй ледве чутні слова з пісні: «No fu-ture, no fu-ture»¹⁶.

¹⁶ Майбутнього нема, майбутнього нема... (Англ.)

— От ви й дізнались про все, чого потребували, Кає Сульнес.

— А чого я потребувала? — Вона зморщила чоло. — Не розумію.

— Хіба ні? — Він підвівся. — Чи ви гадали, що я патякаю тут про опіум і про свій борг через те, що я самотній норвежець, котрий раптом зустрів землячку?

Вона нічого не одказала.

— Я все це розповів вам для того, щоб ви усвідомили, що я не той, хто вам потрібен. І щоб ви мали змогу повернутися із чистим сумлінням і почуттям виконаного обов'язку. Щоб ви більше не вскочили в халепу на сходах, а я мав змогу спати спокійно, не боячись, що ви приведете моїх позикодавців просто до мене.

Вона глянула на нього. Обличчя суворе й аскетичне, але очі сміються, мовляв, не треба ставитись до всього так серйозно. Чи, радше, мені все по цимбалах.

— Стривайте. — Кая, відкривши торбинку, вийняла маленьку червону книжечку й простягла йому. Їй кортіло подивитись, яке враження на нього це справить. Що довше він гортав книжечку, то більш здивованим ставало його обличчя.

— Трясця, як же скидається на мій справжній паспорт...

— А це саме він.

— Дивно, що відділу вбивств стало на нього коштів.

— Ваш борг трішки подешевшав, — збрехала вона, — мені зробили знижку.

— Тішуся за вас. Але я не збирався до Осло.

Кая пильно глянула на нього. Їй не хотілося цього говорити. Але іншого виходу не було. Вона змушена розіграти останній козир, що його Гуннар Хаген радив приховувати до останнього, якщо упертюх виявиться геть нестерпним.

— Є ще дещо, — мовила вона, збираючи всю свою мужність.

Харрі звів брову, мабуть, відчув щось у її інтонації.

— Йдеться про твого батька, Харрі. — Вона відчула, що інстинктивно перейшла на «ти», водночас запевняючи себе, що вона цілком щира, а не намагається вразити співрозмовника.

— Про батька? — перепитав він, ніби дивуючись, що той у нього є.

— Так, ми зв'язалися з ним, бо сподівалися, що він знає, де ти. Виявляється, він хворий.

Вона сиділа, втупивши погляд у стіл.

Чула, як він дихає. Голос знову захрип.

— Важко?

— Так. Мені прикро, що ти дізнався про це саме від мене.

Вона досі не наважувалася підвести на нього погляд. Було ніяково. Вона чекала. Слухала торохкотіння кантонського діалекту, що лунало з телевізора за стійкою Лі Юаня. Вона ковтнула слину й чекала. Їй конче треба поспати.

— Коли літак?

— О восьмій, — відповіла Кая. — Я заїду по тебе сюди за три години.

— Я дістануся до аеропорту своїм ходом. Є кілька справ, які ще маю залагодити.

Він простяг їй руку. Вона запитально глянула на нього.

— Мені для цього знадобиться паспорт. А тобі слід попоїсти. Бо зовсім охлянеш.

Вона завагалася, але віддала паспорт і квиток на літак.

— Я довіряю тобі, — мовила вона.

Він глянув на неї відсутнім поглядом.

І пішов геть.

Годинник над виходом на посадку С4 в аеропорту Чхеклапкок показував за п'ятнадцять восьму, й Кая була на межі відчаю. Звісно, він не прийшов. Це ж природний рефлекс як у людей, так і у тварин: ховатися, коли тебе зранено. А Харрі Холє, безсумнівно, зраний. У звітах у справі Сніговика у всіх подробицях описувалися всі убивства жінок. Але Гуннар Хаген розповідав їй те, чого не писали у звітах. Що колишня кохана Харрі,

Ракель, та її син Олег опинилися у лапах знавіснілого убивці. І щойно справу закрили, вона з сином покинула країну. І що Харрі відразу подав заяву про звільнення й поїхав. Його просто було зранено більше, ніж їй видавалось.

Кая вже здала свій посадковий талон і прямувала у тунель, розмірковуючи, що напише у звіті про невиконане завдання, аж раптом помітила його. Він біг терміналом, заллятим сонцем. Ніс дорожню сумку на плечах і пакет із дьюті-фрі у руках, гарячково пахкаючи цигаркою. Зупинився біля стійки. Він не віддав посадковий талон на контролі, натомість відсунув убік сумку й поглянув на Каю сповненими відчаю очима.

— Щось сталося?

— Мені прикро, — відповів він, — але я не можу летіти.

— Чому?

Він показав на пакунок з дьюті-фрі.

— Лише зараз згадав, що у Норвегію можна безмитно ввозити лише по одному блоку цигарок на особу. А я придбав два. Хіба що... — не кліпнувши оком мовив він.

Вона закотила очі до неба, намагаючись не виказати своєї радості.

— Давай сюди.

— Красно дякую, — мовив він, відкривши пакунок, у якому, як вона зауважила, не було

жодної пляшки, й простягнув їй блок «Кемелу», у якому вже бракувало пачки.

На посадку вона йшла попереду, щоб він не помітив її посмішки. Кая була неспроможна заснути досить довго, тож запам'ятала, як здійнялися у повітря, як зникав під ними Гонконг і як Харрі не зводив очей з возика стюардеси, на якому манливо дзвеніли пляшки. Побачила, як він заплющив очі, й почула ледь чутну відповідь стюардесі:

— No, thank you¹⁷.

Вона розмірковувала, чи має рацію Гуннар Хаген, чи справді чоловік, який сидить поруч із нею, — той, хто їм потрібен? А потім відключилась, наче знепритомніла, і їй примарилось, ніби стоїть перед зачиненими дверима й чує самотній, холодний крик птаха в лісі, й видавався він таким дивним, бо навколо все було заляте сонячним промінням. І вона відчинила двері...

Прокинувшись, побачила, що поклала голову йому на плече. У роті пересохло. Голос командира екіпажу повідомляв, що вони заходять на посадку в лондонському аеропорту Хітроу.

¹⁷ Ні, дякую (англ.).

Розділ 5. Парк

Маріт Ульсен полюбляла кататися на лижах у горах, але бігати підтюпцем їй було осоружно. Вона ненавиділа себе за те, що, пробігши якусь сотню метрів, відчувала ядуху, їй видавалося, що варто їй поставити ногу, як земля задвигтить, мов при землетрусі. Вона ловила спантеличені погляди тих, хто гуляв у парку, й те, який вона мала вигляд у їхніх очах: тремтливе подвійне підборіддя, драглисті складки, обтягнуті тренувальним костюмом, що вип'ячує усе накопичене сало, безпорадний вигляд, як у риби, що хапає ротом повітря, коли її викинули на берег. Вона теж помічала отой вираз на обличчях людей із зайвою вагою, коли вони займаються спортом. Саме з цієї причини, хоч вона лише одна з кількох, жінка щовечора тричі на тиждень бігала у Фрогнер-парку о десятій вечора. О цій порі там майже нікого не було. А ті, хто був, навряд чи мали змогу роздивитися, як вона, засапуючись, бігала під нечастими ліхтарями численними стежками через увесь парк. Та якщо хтось і звертав на неї увагу, то навряд чи впізнав би депутата стортингу від Робітничої партії і Фіннмарка. Утім, «упізнати» — це, безперечно, перебільшення. Маріт Ульсен бачило небагато людей. Виступаючи із заявами, зазвичай від свого фюлька, вона не привертала

стільки уваги медіа, як її більш фотогенічні колеги. Поза тим, за час своїх депутатських повноважень вона досі ще не зробила й не сказала нічого істотного. Принаймні саме так вона це пояснювала сама собі. Пояснення редактора часопису «Фіннмарк дагблад», що політично вона — легковаговик, було просто грою слів, іронізуванням над її зовнішністю. Утім, редактор не виключав можливості, що колись вона з'явиться в уряді Робітничої партії, адже цілком задовольняє основні вимоги: не має вищої освіти, є жінкою й не зі столиці.

В одному редактор мав рацію: її сила не в розлогих, складних і пустопорожніх міркуваннях. Вона — проста людина з народу, яка знається на тому, як живуть прості чоловіки й жінки, тож її голос — це їхній голос у парламенті, у якому сидять пихаті, зосереджені лише на власній персоні столичні мешканці. Бо Маріт Ульсен завжди говорила щиро й просто в очі. Ось у чому її головний козир, зрештою, саме завдяки цьому вона опинилася там, де є нині. Завдяки своїй розважливості та гумору, який мешканці півдня Норвегії називали «північним» та «перченим», вона завиграшки перемагала у небагатьох дебатах, до яких її допускали. Отож на неї обов'язково звернуть увагу, це лише питання часу. От лише скинути б кілька цих клятих кілограмів! За результатами

досліджень, люди менше довіряють огрядним, підсвідомо вважаючи зайві кілограми свідченням неспроможності опанувати себе.

Попереду був невеличкий підйом на пагорб, і вона, зціпивши зуби, задріботіла, утім, якщо точніше, фактично йшла звичайним кроком. Крок за кроком — нагору. Саме так. Марш назустріч владі. Долаючи вагу й збільшуючи шанси бути перебраною. Вона почула хрускіт гравію позаду себе, спина машинально випросталась, а серце закалатало. Ці ж таки кроки вона чула минулої прогулянки, три дні тому. І за два дні до цього — теж. Минулого разу Маріт, озирнувшись, зауважила чорний спортивний костюм з каптуром, ніби за нею біг боєць спецзагону. В обох випадках хтось біг слідом за нею майже дві хвилини, а потім звук зникав. Тільки от навіщо комусь, а надто бійцеві спецзагону, бігти слідом так само повільно, як Маріт?

Звісно, вона не могла бути цілком певна, що це та сама людина, але щось у її кроках свідчило саме про це. Лишилося здолати ще трошки, а потім буде Моноліт, стане легше, бо треба буде спускатися вниз, додому, в Шейєн, до чоловіка й до втішливо-лютого, розгодованого ротвейлера. Кроки наближались. І тут вона вже не зраділа, як перше, що годинник показує безмаль десятку, а в парку темно й безлюдно. Взагалі Маріт Ульсен боялася

багатьох речей, але найбільше її лякали іноземці. Певна річ, ксенофобія суперечить програмі її партії, але, зрештою, страх невідомого — то розумна стратегія виживання. У цю самісіньку мить вона пошкодувала, що не проголосувала проти всіх законопроектів на захист прав іноземців, як пропонувала її партія, й що її горезвісне внутрішнє чуття тоді не промовляло до неї голосніше.

Однак її тіло рухалось занадто повільно, стеговні м'язи страшенно боліли, легеням бракувало повітря, й вона відчувала, що за кілька хвилин взагалі не спроможеться ступнути й кроку. Мозок намагався подолати страх, переконуючи, що вона не буде можливою жертвою насильства.

Страх гнав її нагору, нарешті вона зійшла на пагорб і тепер мала змогу бачити все, що відбувається на протилежному боці Мадсрюд-алле. З брами однієї з вілл виїжджало авто. Вона б устигла, між ними була всього сотня метрів. Маріт Ульсен бігла слизькою травою, униз схилом, вона ледве трималася на ногах. Вона вже не чула кроків за спиною — лише власне дихання. Машина задом виїхала на шлях, почувся скрегіт коробки передач, коли водій перемкнув із заднього ходу. Маріт Ульсен вже добігла майже донизу, до дороги, до рятівного світла задніх фар лишалось якихось кілька метрів. Вона летіла вниз, й усі її зайві кілограми цієї миті допомагали їй, змушуючи тіло

невблаганно рухатися вперед. Але ноги не слухались. Вона спіткнулася, падаючи вперед, на шлях, до світла. Вона вдарилася об асфальт черевом, упакованим у вологий від поту поліестер, і, напівковзаючи, напівкотячись, посунулася вниз. А потім Маріт Ульсен лежала нерухомо на шляху з гірким присмаком дорожньої пилюки у роті й обдертими об дрібні камінчики долонями.

Хтось підійшов до неї, нахилився й торкнувся плеча. Вона зі стогоном перекотилася на бік і підвела догори руку, захищаючись. Це був не боєць спецзагону, а якийсь літній чоловік у капелюсі. Дверцята в автівці за його спиною були прочинені.

— Усе гаразд, фрекен? — спитав він.

— А ви як гадаєте? — відповіла вона питанням на питання, відчуваючи, як її охоплюють.

— Стривайте! Я вас уже десь бачив.

— Чи й не диво, — пробурмотіла жінка, відштовхуючи його руку і зі стогоном підводячись на ноги.

— Це ж ви берете участь у тій розважальній передачі?

— А це... — мовила вона, пильно вдивляючись у порожню й мовчазну пільму парку і розтираючи правий бік, там, де печінка, — не твоє собаче діло, діду.

Розділ 6. Повернення додому

«Вольво-амазон», остання автівка, яка зійшла з конвеєра заводу «Вольво» у 1970 році, зупинився перед пішохідним переходом біля зали прибуття аеропорту «Гардермоен» в Осло.

Повз авто прокрокувала вервечка дітлахів з дитячого садочка, зодягнених у шурхотливі дощовики. Декотрі з дітлахів зацікавлено роздивлялися старезну дивну машину з двома смугами на кузові, як у гонщиків, і двох людей, які сиділи за двірниками, що змахували краплі ранкового дощу.

Чоловік, котрий сидів на пасажирському сидінні, комісар Гуннар Хаген, усвідомлював, що, дивлячись на дітей, які тримаються за руки, варто було б посміхнутися, згадати про єдність, дбайливість, суспільство, де всі підтримують одне одного. Але перше, що спало йому на думку, — це прочісування місцевості вервечкою, коли шукають людину, якої, найпевніше, вже нема серед живих. Ось на кого перетворює людину робота у відділі вбивств. Чи, як один дотепник написав на дверях кабінету Холє, «I see dead people»¹⁸.

¹⁸ Я бачу покійників (англ.).

— Що в греця діти з дитсадка роблять в аеропорту? — спитав чоловік за кермом. Його звали Бйорн Гольм, й «амазон» був його найбільшою коштовністю. Самі лише пахощі від шумної, але надзвичайно потужної пічки, сидіння із штучної шкіри, просякнуті потом, пилюкою з бардачка, переповнювали його спокоем. А надто коли мотор працював на повну, себто машина їхала зі швидкістю майже вісімдесят кілометрів за годину рівною дорогою, а з касетного програвача лунав голос Хенка Вільямса. Бйорн Гольм з експертно-криміналістичного відділу в Брюні взагалі був селюком із Скреї¹⁹ — ковбойські чоботи зі зміїної шкіри, кругле, як місяць уповні, обличчя й трохи витрішкуваті очі надавали йому завжди здивованого вигляду. Саме цей вираз часто вводив в оману керівників слідчих груп, коли вони вперше зустрічалися з Бйорном Гольмом. Але правда в тім, що він був найталановитішим криміналістом після славетних часів Вебера. Гольм був зодягнений у м'яку замшеву куртку з торочками й плетену растаманську шапочку, з-під якої стирчало найгустіше руде волосся, яке тільки бачив Хаген на цьому березі Північного моря. Воно майже повністю вкривало щоки.

¹⁹ Скрея — село на північ від Осло.

Гольм заїхав на тимчасову парковку, машина, схлипуючи, зупинилася, й чоловіки вийшли. Хаген підняв комір плаща, який, звісно, аж ніяк не рятував від крапель дощу, що бомбардували його лису макітру. Навколо лисини росло таке густе волосся, що дехто мав підозру, що насправді волосся у Гуннара Хагена росте чудово, та перукар у нього трохи дивакуватий.

— Послухай-но, невже твоя куртка цілком водонепроникна? — спитав Хаген, коли вони підходили до входу.

— Цілком.

Коли вони ще були в машині, їм зателефонувала Кая Сульнес, повідомляючи, що літак «САС» із Лондона приземлився на десять хвилин раніше й що Харрі Холе вона загубила. Вони зайшли крізь двері, що обертаються. Гуннар Хаген почав пильно роззиратися навкруги, побачив Каю, що сиділа на валізі біля стійки таксі, кивнув їй і попростував до дверей, з яких виходили пасажирі, котрі щойно прилетіли. Вони з Гольмом пройшли всередину, коли двері розчинилися, випускаючи пасажирів, що виходили. Охоронець хотів їх зупинити, але мало не вклонився, побачивши посвідчення, яке показав Хаген, гаркнучи: «Поліція!».

Хаген, повернувши праворуч і не зупиняючись, проминув митників із собаками,

металеві стійки, які скидалися на ті, що на них судмедексперти кладуть трупи, а потому штовхнув двері комірчини в кутку.

І став, мов остовпілий, тож Гольм буквально уткнувся йому в спину, коли почув, як знайомий захриплий голос процідив крізь зуби:

— Привіт, шефе. Даруйте, що не маю змоги стати «струнко».

Бйорн Гольм спробував зазирнути начальникові через плече.

Він потім ще довго не міг забути побаченого.

Нахилившись над спинкою стільця, стояв чоловік, котрий уже зажив слави живої легенди не лише в Управлінні поліції Осло. Будь-який поліцейський у Норвегії, безсумнівно, чув про нього щось погане чи добре, але обов'язково — неймовірне. Чоловік, з яким доводилося тісно співпрацювати і Гольму особисто. Утім, не так тісно, як митнику, який зараз стояв позаду живої легенди й рука якого у латексній рукавичці виглядала з-під білих сидниць живої легенди.

— Він мій, — мовив Хаген митникові, знову помахавши посвідченням. — Відпустіть його.

Митник витріщився на Хагена. Здавалось, ніби йому геть не хочеться зупиняти огляд, і лише коли в комірчину увійшов його начальник, літній чоловік із золотими смужками на погонах, митник,

крутнувши рукою ще раз, витягнув її. Жертва тихо простогнала.

— Одягай штани, Харрі, — мовив Хаген і відвернувся.

Той, натягнувши штани, повернувся до митника, який стягував з руки рукавичку.

— Чи тобі теж було добре?

Побачивши трійко колег, що виходили з дверей, Кая Сульнес підвелася з валізи. Гольм пішов підігнати машину, а Хаген — до ятки, щоб купити щось попити.

— Тебе часто так перевіряють? — спитала Кая.

— Та щоразу, — відповів Харрі.

— А мене, здається, митники ще ніколи не перевіряли.

— Навіть не сумніваюся.

— Чому ж це?

— Бо є ціла купа ознак, за якими визначають, кого слід оглядати. Ти не маєш жодної. А я маю щонайменше половину.

— Гадаєш, митники такі упереджені?

— Послухай-но, чи ти колись ввозила щось заборонене?

— Ні. — Кая засміялася. — Гаразд, якщо вони такі проникливі, мали б визначити, що ти — поліцейський, і пропустити.

— Хіба хтось казав, що вони не знали?

— Невже? Це лише в кіно вони їх відразу впізнають.

— Упізнали. Себто — нечесного поліцейського.

— Справді? — подивувалась Кая.

Харрі поліз за цигарками.

— Глянь на стійку таксі, тільки непомітно. Бачиш вузькоокого чолов'ягу? Очі у нього трохи розкосі.

Кая кивнула.

— Він уже двічі підтягував ременя за час, що ми тут стоїмо. Ніби на ньому висить щось важке. Як-от наручники чи гумовий кийок. Цей порух стає геть машинальним, якщо кілька років прослужив патрульним чи доводилося когось заарештовувати.

— Я працювала у патрульній машині, але я ніколи...

— А зараз він, найімовірніше, працює у відділі боротьби з наркотиками, шукаючи людей, які, пройшовши митний контроль, мають такий вигляд, ніби їм гора з плечей упала. Або тих, хто прожогом кинеться до нужника, бо пряма кишка вже не втримує товар. Стежать, чи не обмінюються валізами якийсь люб'язний пасажир та контрабандист, що попрохав того простачка пронести товар повз митників.

Кая, схиливши голову набік, поглянула на Харрі, ледь усміхаючись:

— А може, це звичайний чолов'яга, у якого просто штани спадають і який чекає на матусю. А ти — помиляєшся.

— Аякже! — пробурмотів Харрі, поглянувши на свій годинник, зиркнув на годинник на стіні вгорі. — До того ж, завжди. Невже справді вже день?

«Вольво-амазон» вплив на дорогу, коли вже засвітилися вуличні ліхтарі. Гольм та Кая Сульнес, що сиділи спереду, жваво теревенили, поки з касети лунав стриманий плач Таунса Ван Зандта. На задньому сидінні Гуннар Хаген погладив рукою сумку зі свинячої шкіри, що лежала у нього на колінах.

— На жаль, не можу сказати, що ти маєш гарний вигляд, — тихо промовив він.

— Та це через різницю у часі, босе, — відповів Харрі, майже лежачи на сидінні.

— Що з вилицею?

— Це довга й нудна історія.

— Гарзд. Ласкаво просимо додому. Перепрошую за незручності.

— Я гадав, що подав рапорт про звільнення.

— І вже не вперше.

— То мені написати ще?

Гуннар Хаген зиркнув на свого колишнього старшого інспектора і заговорив ще тихіше, опустивши погляд:

— Я вже перепросив за неласкаву зустріч на батьківщині. І чудово розумію, чого коштувала тобі попередня справа. Розумію, що у цю справу було втягнуто тебе й дорогих тобі людей аж так, що тобі, певна річ, захотілося іншого життя. Але ж, Харрі, це твоя робота, й ти добре на ній знаєшся.

Харрі чхнув, наче вже встиг підхопити застуду, щойно повернувшись на батьківщину з теплих країв.

— Скоєно два убивства, Харрі. Ми навіть не знаємо, як їх було вбито, знаємо лише, що спосіб убивства один і той самий. Але наш попередній досвід, отриманий такою дорогою ціною, підказує нам лише одне.

Голова відділу замовк.

— Веди далі, шефе, не бійся.

— Та вже й не знаю.

Харрі дивився за вікно, де промайнули коричневі безсніжні поля, які то здіймалися, то опускалися.

— Уже кілька разів кричали: «Вовки!». Але, як виявляється, серійні убивці трапляються не так-то й часто.

— Та знаю, — відповів Хаген. — За моєї пам'яті у цій країні був лише Сніговик. Але цього разу ми майже упевнені. Жертви ніяк не пов'язані, а у крові знайшли одне й те саме знеболювальне.

— Отже, це вже щось. Бажаю успіху.

— Харрі...

— Я знаю ще кількох, яким до снаги упоратися з цим.

— Тобі до снаги...

— Я просто розпався на друзки.

— Склеїмо.

— Beyond repair²⁰, — відбився Харрі.

— Ти єдиний, хто має відповідну кваліфікацію й досвід у розкритті серійних убивств.

— Покличте якого-небудь американця.

— Ти ж знаєш, що нічого путнього не вийде.

— Мені дуже прикро...

— Тобі прикро? Убито поки що двох, Харрі. Наразі. Обидві — молоді жінки...

Харрі заперечливо махнув рукою, коли Хаген відкрив кейс, дістаючи коричневу течку.

— Я не жартую, шефе. Я вдячний, що ви викупили мій паспорт і таке інше, але я покінчив зі світлинами покійників і цими бісовими звітами.

Хаген кинув на Харрі ображений погляд, однак все одно поклав течку йому на коліна.

— Поглянь. Більше я нічого не прошу. І ще одне: не кажи нікому, що ми займаємося цією справою.

— Себто? Чого це?

²⁰ Ремонту не підлягає (англ.).

— Все непросто. Не розбовкай нікому, гаразд?

Ті, хто сидів попереду, замовкли, й Харрі вступився поглядом у потилицю Каї. Позаяк «амазон» Бйорна Гольма створили задовго до того, як вигадали термін «травма шийних хребців під час зіткнення», підголівників у машині не було. Тож Харрі міг бачити її тонку шию під зібраним у пучок волоссям, він розгледів пушок на шиї і розмірковував, яке все уразливе, як швидко все змінюється й скільки всього може зруйнуватися всього за кілька секунд. Про те, що життя, власне, це і є процес розпаду, руйнування того, що з самого початку було досконалим. Сумно. Але він не міг прогнати цієї думки. Він розмірковував над цим, поки вони не в'їхали в Ібсенівський тунель — сіру й безлику споруду транспортної системи, яка могла б розташовуватись у будь-якому місці в світі. А потім він відчув радість. Несподівану й незаперечну радість, бо він тут, в Осло. Вдома. На кілька митей це почуття так захопило його, що він навіть забув, навіщо повернувся.

Харрі дивився на будинок з номером п'ять на вулиці Софієсгате. «Амазон» уже від'їхав від будинку й щез із виду. Графіті на фасаді побільшало, відколи він поїхав, але будівля досі була пофарбована синім.

Отже, він відмовився братися за цю справу. Мовляв, його батько в лікарні, й це єдина причина